

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinje för arbete med våld i nära relationer

Vård- och omsorgsförvaltningen

Strategi

Plan

Policy

Riktlinje

Regler

Diarienummer: VON/2025:00149

Dokumentet är beslutat av: Vård- och omsorgsnämnden

Dokumentet beslutades den: 16 juni 2025

Dokumentet gäller för: Vård- och omsorgsnämnden

Dokumentet gäller till den: Tills vidare

Dokumentet ersätter: Riktlinjer Våld i nära relation VON/2021:00182

Dokumentansvarig är: Kvalitetschef

För revidering av dokumentet ansvarar: Central förvaltning, Kvalitet och utredning

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Central förvaltning, Kvalitet och utredning

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
Lagar och föreskrifter	5
Målgrupp	5
Roller och ansvar	5
Definition av våld	5
Fysiskt	6
Sexuellt	6
Psykiskt	6
Social utsatthet	6
Materiell eller ekonomisk utsatthet	6
Försummelse	6
Hedersrelaterat	6
Att upptäcka våld	6
Tecken på våldsutsatthet	7
Särskild utsatthet	7
Att fråga om våld	8
Rutinfrågor om våld	8
Att samtala genom tolk	8
Insatser, stöd och råd	9
Råd och stöd inom kommunen	9
Insatser från kommunen	9
Socialförvaltningens organisation och stödinsatser	9
Vård- och omsorgsförvaltningens stödinsatser	9
Insatser från andra	10
Rättsväsendet	10
Skyddade personuppgifter	10
Rutiner för arbete mot våld i nära relationer	10
Social dokumentation	11
Orosanmälan barn	11
Rapporteringsskyldighet/lex Sarah	12
Möjlighet att lämna ut uppgifter till åklagare och polis	12
Nödrätten	13
Läs mer	13

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Inledning

Våld drabbar människor i alla samhälls- och åldersgrupper. Våld i nära relation kännetecknas av att den som blir utsatt av eller upplever våld har en nära relation till och ofta starka känslomässiga band till våldsutövaren. Förekomsten av våld i nära relationer är utbredd och räknas som ett folkhälsoproblem.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer tydliggör kommunens ansvar för arbetet med våld i nära relationer. Kommunen ska säkerställa att vuxna och barn som utsätts för våld i nära relationer uppmärksammas och får den hjälp och det stöd som de behöver. Det är angeläget att kompetens finns i hela organisationen, inte bara hos någon enskild person eller funktion, samt att strukturer och funktioner är hållbara över tid. All personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen bör ha teoretiska kunskaper för att initialt kunna göra en bedömning om det finns en omedelbar risk för att en person drabbas av våld eller hot om våld. Om en initial bedömning visar att det finns risk för hot eller våld bör en strukturerad bedömning genomföras så snart som möjligt av handläggare med kompetens för detta.

I Botkyrka kommun är det socialförvaltningen som utreder stöd- och skyddsbehov vid misstanke om förekomst av våld i nära relation. Socialförvaltningen har även riktade behandlande insatser mot våld. Vård- och omsorgsförvaltningens huvudsakliga uppgift är att ge vård- och omsorgsinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning.

Alla medarbetare inom förvaltningen möter människor i sitt arbete där våld i nära relationer kan förekomma. Våld bland äldre och personer med funktionsnedsättning sker ofta i det dolda till följd av att både ålder och funktionsnedsättning utgör sårbarhetsfaktorer i form av beroendeställning och utsatthet.

Syfte

Det övergripande syftet med riktlinjen är:

- att ge brukare rätt stöd vid rätt tid
- att tydliggöra uppdraget om arbete mot våld i nära relationer för vård- och omsorgsförvaltningens medarbetare

Syfte med riktlinjen är även att öka medarbetarnas medvetenhet om förekomsten av våld i nära relationer bland förvaltningens målgrupp samt ge vägledning i att identifiera, informera och agera när en brukare misstänks vara utsatt för våld i nära relation.

Lagar och föreskrifter

Kommunen har enligt socialtjänstlagen (SoL) det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialtjänstens verksamhet ska bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet. Socialstyrelsen menar att det är viktigt att stödet i ärenden som rör relationsvåld riktas till att frigöra och utveckla personens egna resurser samt att stödet måste bygga på respekt för personens rätt till självbestämmande och integritet.

Av SoL framgår att kommunerna ska svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Som kommunal service kan insatser från kommunen vara allmänt inriktade och generellt utformade. Servicen behöver vara tillgänglig för alla utan att föregås av behovsbedömning eller biståndsbeslut, men kan även ges vid biståndsbeslut. Om den våldsutsatta har barn är det viktigt att vara uppmärksam på anmälningsskyldigheten enligt SoL. Socialnämnden har ansvar för brottsoffer genom att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Andra relevanta lagar och föreskrifter:

- Rätten till bistånd regleras i socialtjänstlagen.
- Bosättningskommunens ansvar regleras i socialtjänstlagen.
- Ansökan om insatser i annan kommun regleras i socialtjänstlagen.
- HSLF-FS 2022:39 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer.

Ny lagstiftning och rättsliga utslag i domstol ska fortlöpande beaktas.

Målgrupp

Målgrupp för denna riktlinje är samtliga medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen och politiker tillhörande vård- och omsorgsnämnden i Botkyrka kommun.

Roller och ansvar

Samtliga medarbetare ansvarar för att vara uppmärksamma på tecken som kan tyda på våld i nära relationer samt vidta åtgärder utifrån respektive verksamhets upprättade rutiner i syfte att ge relevant stöd. Vid misstanke om eller konstaterat våld ska samarbete upprättas med socialförvaltningen.

Definition av våld

Våld är ofta ett mönster av handlingar som kan vara allt ifrån subtila handlingar till grova brott. Mer konkret är det allt ifrån att bli förlöjligad till att utsättas för våldtäkt eller allvarliga hot. Det är ofta kombinationer av fysiskt, sexuellt och psykiskt våld.

Fysiskt

Fysiskt våld kan innebära knuffar, bitande, att bli fasthållen, dragen i håret, slagen eller sparkad.

Sexuellt

Våldtäkt eller andra påtvingade sexuella handlingar, alternativt sexuella handlingar som den utsatte inte vågar säga nej till räknas till sexuellt våld.

Psykiskt

Psykiskt våld innefattar direkta eller indirekta hot eller förlöjligande. Även våld eller hot om våld mot husdjur kan räknas till den psykiska utsattheten.

Social utsatthet

Våld i form av social utsatthet kan innebära frihetskränkningar som isolering genom att bli hindrad från att träffa släkt och vänner eller att delta i sociala aktiviteter.

Materiell eller ekonomisk utsatthet

Om personliga tillhörigheter slås sönder eller förstörs avsiktligt är det våld. Exempel är stöld av pengar eller att inte ha insyn i ekonomin. Det kan även innebära att en part i en nära relation förmås skriva under papper som får negativa konsekvenser för hen.

Försummelse

Människor som är beroende av andra personer för vård och omsorg i vardagen kan utsättas för våld i form av vanvård eller försummelse. Det kan vara undanhållande av medicin, bristande hjälp med hygien eller att inte få tillräckligt näringsrik kost.

Hedersrelaterat

Hedersrelaterat våld och förtryck sker ofta i sammanhang där flera förövare kontrollerar och utsätter en person. Starka traditioner och förväntningar kan finnas i denna typ av våldsproblematik och för den våldsutsatta kan det vara oerhört svårt att bryta upp från en eller flera våldsutövare eftersom det kan innebära att släkt, familj och vänner vänder sig mot den våldsutsatta.

Att upptäcka våld

En förutsättning för att kunna erbjuda en våldsutsatt person adekvat vård, stöd och hjälp är att våldsutsattheten upptäcks. Det kan vara svårt att upptäcka och identifiera våld i nära relationer och våldet kan vara dolt. Det är därför viktigt att vara uppmärksam på signaler och tecken på våldsutsatthet. När vi frågar om våld är det av största vikt att inge förtroende, ställa frågan i en för brukaren trygg miljö och ha kunskap om vad vi ska göra med svaret.

Tecken på våldsutsatthet

Att vara utsatt för våld av en närstående är en omständighet som många gånger gör att benägenheten att berätta om våldet är mindre än om våldsutövaren är någon annan. Ibland kan omgivningen lägga märke till tecken på att en person utsatts för våld. Ofta finns dock inte tydliga tecken, eller så kan de stå för annat. Nedan följer exempel på tecken och symtom på våldsutsatthet¹:

- Fysiska skador så som blåmärken, rodnader, sår, klösmärken, brännskador, värk och smärta, sömnstörningar, ätstörningar, sönderrivna eller försvunna kläder, kräkreflexer eller svårigheter att svälja, yrsel, magont, oro.
- Psykisk ohälsa så som depression, dåligt självförtroende, förändrad personlighet exempelvis genom att personen blir tillbakadragen och isolerar sig alternativt blir utagerande och börjar utöva våld mot andra eller blir självdestruktiv. En person som utsätts för våld kan också reagera genom att undvika vissa personer och platser.
- Missbruk av alkohol och/eller droger kan vara tecken på våldsutsatthet.

Särskild utsatthet

När det gäller våld i nära relationer riskerar följande grupper en särskild utsatthet: äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor med utländsk bakgrund, kvinnor med missbruks- och beroendeproblem, kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, barn. Även våld i samkönade relationer och våldsutsatta som tillhör nationella minoriteter har uppmärksammats som grupper i särskild utsatthet.

Grupperna är heterogena och överlappar varandra, därför är det bra att inte fokusera på gruppstillhörighet utan utgå ifrån olika faktorer som kan påverka den våldsutsattas sårbarhet. Det finns många omständigheter som rör sårbarhet och som kan spela roll för en och samma person. Exempel på sårbarhetsfaktorer är: okunnighet om de rättigheter man har, socialt och ekonomiskt beroende av närstående eller av samhället, konflikt mellan närståendes och andras förväntningar, isolering och ensamhet, beroende av andra för att klara vardagslivet och starkt beroende av våldsutövaren.

¹ Från Socialstyrelsens handbok Våld

Att fråga om våld

Många som utsätts för våld ser sig inte själva som våldsutsatta och tänker kanske inte på våldet som misshandel, övergrepp eller våldtäkt. När vi ställer frågor om våld är det därför viktigt att använda konkreta ord, exempelvis ”knuffar” och ”slag”. Nedan följer exempel på direkta frågor att ställa vid misstanke om att en person utsätts för våld²:

- Har någon slagit, sparkat, skrämt eller gjort dig illa?
- Jag ser att du har ett blåmärke på armen, hur fick du det?
- Jag undrar lite, är det något som har hänt dig?
- Har det hänt att du känt dig rädd för någon?
- Känner du dig trygg där du bor nu?
- Känner du dig trygg med din partner?

En person som utsätts för våld kan bära på känslor av skam och skuld varför det är viktigt att lyssna och agera stöttande samt tydligt informera personen om att ingen har rätt att bruka våld mot hen. Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) har tagit fram sex utbildningsfilmer som innehåller exempel på hur frågor om våld kan ställas i olika delar av socialtjänstens verksamheter så som hemtjänst, daglig verksamhet, boendestöd, äldreomsorgen. Filmerna är fristående och varje film är ca 4–7 minuter. Mer information och länkar till utbildningsfilmerna finns på [Filmer om att fråga om våld i socialtjänsten - Nationellt centrum för kvinnofrid \(NCK\) - Uppsala universitet \(uu.se\)](#).

Rutinfrågor om våld

Ett sätt att upptäcka våld är att systematiskt fråga alla brukare om förekomst av våld och inte bara ställa frågan i situationer där våld misstänks vara ett problem. Socialstyrelsen har tagit fram standardiserade bedömningsmetoder till stöd för socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer, exempelvis FREDA som består av tre instrument och en manual om hur instrumenten ska användas. Inom kommunen arbetar socialförvaltningen arbetar med FREDA-frågor. Mer information finns på Socialstyrelsens webbplats [FREDA - Socialstyrelsen](#).

Att samtala genom tolk

Om brukare inte behärskar svenska eller har exempelvis hörselnedsättning ska vi så långt som möjligt säkerställa att samtal kan ske på ett språk som brukaren förstår och vid behov tillhandahålla auktoriserad tolk. I samtal om våld är det viktigt att använda en tolk som är neutral både i förhållande till den våldsutsatta och till den som utövar våldet. Tolkens kön kan ha betydelse och frågan kan därför ställas ifall den våldsutsatta önskar en manlig eller kvinnlig tolk. Ibland kan det vara svårt att hitta en tolk som inte känner parterna eller viktiga

² Från Socialstyrelsens handbok Våld

personer i deras närhet, i sådana situationer kan en lösning vara att använda telefonolk som saknar personlig kontakt med någon av parterna.

Insatser, stöd och råd

Råd och stöd inom kommunen

Medarbetare som möter eller misstänker situationer där våld i nära relation förekommer, kan vända sig till Mottagning våld i nära relation på socialförvaltningen för att få råd och stöd i fortsatt agerande.

Telefonnummer till Mottagning våld i nära relation: 08-530 631 95.

Insatser från kommunen

För socialtjänsten är det en angelägen uppgift att upptäcka våld för att kunna erbjuda stöd och hjälp i syfte att förhindra att personer blir utsatta för våld. Det är även viktigt att socialtjänsten har en beredskap för att ta emot och ge insatser till de personer som därigenom upptäcks. I Botkyrka kommun utgörs socialtjänsten av socialförvaltningen och myndighet inom vård- och omsorgsförvaltningen. Nedan följer en beskrivning av hur respektive förvaltning arbetar mot våld i nära relationer.

Socialförvaltningens organisation och stödinsatser

Socialförvaltningen arbetar med FREDA-kortfrågor som är ett stöd för att fråga om våld i enskilda ärenden. Inom socialförvaltningen finns Mottagning våld i nära relation där socialsekreterare utreder våldsutsatta vuxnas behov av stöd och skydd. De erbjuder skydd till personer med en hotbild och som har ett behov av att hållas skyddade för att försäkra att de inte utsätts för ytterligare våld. Socialförvaltningens skyddade boenden är en akut insats och inte en långsiktig boendelösning samt tillgodoser inga omsorgsbehov eller större stödbehov utan personer som flyttar in där ska vara relativt självgående. Personer som har lägre hotbild och är i behov av hotell för att fullfölja separationen kan flytta in på vandrarhem.

Öppenvård familj erbjuder samtalsstöd till personer som utsätts för eller utövar våld. Råd och stöd är en allmän råd- och stödinsats för personer med behov av allmän rådgivning gällande sin situation. Till exempel kan våldsutsatta personer få stöd i att ta kontakt med polisen för att göra en polisanmälan. Socialnämnden kan göra en polisanmälan utan samtycke från vårdnadshavare och barn i de fall det finns en misstanke om brott mot barn.

Vård- och omsorgsförvaltningens stödinsatser

Vård- och omsorgsförvaltningen har inga specifika insatser som riktar sig direkt mot våldsutsatta eller våldsutövare. Biståndshandläggare och LSS-

handläggare bör därför, efter samtycke, samverka med socialförvaltningen för bästa möjliga stöd och hjälp till personer med erfarenhet av våld i nära relation.

En helhetsbedömning av den enskildes situation ska göras vid valet av lämplig insats. Förvaltningen har avlastande insatser såsom hemtjänst, korttidsplats, korttidsboende, avlösarservice och växelvård. I vissa situationer kan det vara aktuellt med ett tillsvidarebeslut om plats på särskilt boende enligt SoL eller LSS men vård- och omsorgsförvaltningen har inga skyddade boenden.

Insatser från andra

Rättsväsendet

Om den våldsutsatta har gjort en polisanmälan har denna oftast rätt till ett målsägandebiträde som kan vara till stöd och hjälp under både förundersökning och rättegång. Åklagaren kan ta beslut om kontaktförbud (tidigare kallat besöksförbud), vilket innebär förbud för den person som utövar våld att söka upp eller ta kontakt med den våldsutsatta. Kontaktförbudet kan också avse förbud att vistas i närheten av den våldsutsattas bostad eller arbetsplats. Exempel på andra skyddsåtgärder är personskydd, trygghetstelefon och brottsofferstöd.

Mer information finns på www.polisen.se och www.brottsoffermyndigheten.se.

Skyddade personuppgifter

Skatteverket är den myndighet som beviljar skyddade personuppgifter och kvarskrivning. En del personer som är våldsutsatta kan vara i behov av skyddade personuppgifter. Det är viktigt att det finns beredskap hos kommunen att möta personer som lever med skyddade personuppgifter och att det finns ett säkerhetstänkande i hanteringen av dokumentation och handlingar, så att inte sekretessbelagda uppgifter kommer ut.

Mer information finns på www.skatteverket.se och i Socialstyrelsens meddelandeblad: Skyddade personuppgifter – Ökat skydd för hotade och förföljda personer (2019).

Rutiner för arbete mot våld i nära relationer

Medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen behöver ha kunskaper för att se tecken på våld i nära relationer. Verksamheterna behöver ha rutiner för hur de ska agera vid kännedom eller misstanke om våld i nära relationer mot äldre och funktionsnedsatta personer. Medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen behöver även ha kännedom om socialförvaltningens organisation och stödinsatser för arbete mot våld i nära relationer, både för att kunna lämna

information till brukare och för en fungerande samverkan mellan förvaltningarna.

Då vård- och omsorgsförvaltningen inte har insatser som riktar sig direkt till våldsutsatta eller våldsutövare bör det finnas rutiner för hur samverkan med socialförvaltningen ska ske för att kunna erbjuda bästa möjliga stöd och hjälp till personer med erfarenhet av våld i nära relation.

Social dokumentation

För att säkerställa att den enskilde får en korrekt handläggning av sitt ärende, att brukaren ska få möjlighet till insyn och delaktighet samt att personal och arbetsledning tydliggör uppdrag och kan följa omsorgsarbetet över tid, finns det grundläggande bestämmelser för vad som ska dokumenteras.

När det gäller social dokumentation och våld är det väsentligt att som medarbetare ha i åtanke att våld är en envägs handling, inte en ömsesidig handling. I såväl bemötande som i dokumentation är det därför viktigt att tänka på språkets betydelse. Undvik att använda uttryck som ”destruktiv relation”, ”äktenskapsproblem”, ”lägenhetsbråk”. Sådana uttryck kan ge en felaktig bild av hur våldet ser ut och lägga ansvar och skuld på den våldsutsatta.

Läs mer om vad vi ska dokumentera och hur vi ska dokumentera i förvaltningens riktlinje: ”Riktlinjer om social dokumentation”.

Orosanmälan barn

Vi har enligt socialtjänstlagen en skyldighet att genast anmäla till socialnämnden om vi i vår verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Vid oro att ett barn (under 18 år) far illa ska vi göra en orosanmälan till socialförvaltningen. Orosanmälan ska helst göras genast eller senast innan avslutat arbetspass.

Anmälan ska vara skriftlig och skickas till Mottag barn via e-tjänst för orosanmälan på kommunens webbplats: <https://service.botkyrka.se/ORO>

Rapporteringskyldighet/lex Sarah

Bestämmelsen om lex Sarah innebär att personal genast ska rapportera missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden som drabbar någon som får eller kan komma att få insatser inom en verksamhet. Det kan gälla såväl fysiska, psykiska och sexuella övergrepp som begås av personal som att personal inte utför beviljade insatser eller utför insatserna på ett felaktigt sätt. För att en händelse som har inträffat ska omfattas av skyldigheten att rapportera enligt lex Sarah måste det inträffade ha någon form av koppling till den egna verksamheten. Det kan vara anställda, praktikanter, medboende eller andra personer som får insatser i samma verksamhet som utsätter den enskilde för handlingar som innebär ett missförhållande.

Bestämmelserna om lex Sarah ska inte tillämpas om den enskilde utsätts för till exempel ett överfall på gatan eller om det är en anhörig som utsätter den enskilde för övergrepp eller försummelse. I en sådan situation kan socialtjänsten ha ansvar för att stödja den enskilde men då är det inte ett lex Sarah-ärende. Mer information finns i förvaltningens riktlinje: ”Riktlinjer avvikelser och missförhållanden – Rapportera och utreda (SoL och LSS)”.

Möjlighet att lämna ut uppgifter till åklagare och polis

Grundförutsättningen är att en vuxen person själv ska vilja polisanmäla ett brott, vilket innebär att personalens roll ofta blir att motivera och stötta. Personal inom myndighet har en möjlighet att bryta sekretessen och göra en polisanmälan om den enskilde har varit utsatt för ett grovt brott som kan leda till ett fängelsestraff på mer än 1 år. Det framgår av 10 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (OSL). Exempel på sådana brott är mord, dråp, våldtäkt, grov misshandel, människohandel, mordbrand, allmänfarlig ödeläggelse eller olaga frihetsberövande.

När det gäller misstanke om vissa begångna brott mot barn under 18 år gäller samma möjlighet, utan krav på att brottet kan leda till fängelsestraff på mer än 1 år (10 kap. 21 och 22 §§ OSL). Denna sekretessbrytande regel gäller om det rör brott mot liv och hälsa såsom misshandel, brott mot frid och frihet eller sexualbrott samt brott som avses i lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor.

Dessa lagrum innebär ingen skyldighet för socialnämnden eller personalen att på eget initiativ anmäla misstankar om brott till de brottsutredande myndigheterna. Att lämna ut uppgifter bör föregås av en lämplighetsprövning där personalen tar hänsyn till bland annat ålder på det misstänkta brottsoffret och det misstänkta brottets allvar. I en lämplighetsprövning är det även möjligt att ta hänsyn till den enskildes inställning till en anmälan. Det är också möjligt att väga in om en anmälan kan förväntas ha en negativ inverkan på myndighetens fortsatta kontakter med den enskilde.

Nödrätten

Nöd föreligger när det är fara för liv, hälsa, egendom eller något annat viktigt intresse som skyddas av rättsordningen. En handling som någon gör i nöd är straffri om den är försvarbar i förhållande till farans beskaffenhet, den skada som åsamkas annan och omständigheterna i övrigt (24 kap. 1 och 4 §§ brottsbalken). Det innebär att det i vissa fall kan vara straffritt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter, trots att varken en menprövning eller sekretessbrytande bestämelse tillämpats. Men det förutsätter att det föreligger fara för någons liv eller hälsa.

Läs mer

Botkyrka kommuns PowerPoint-presentation ”Våld i nära relationer – VINR”, Socialförvaltningen uppdaterad 2020-10-30

Länsstyrelsen ger kunskaps- och utvecklingsstöd till kommuner om våld i nära relationer. Det kan exempelvis handla om utbildningsdagar, seminarier och rapporter. Mer information finns på www.lansstyrelsen.se/stockholm

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) arbetar för att höja kunskapen på nationell nivå om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Ämnesguider, kalendarium med utbildningar och webbstöd finns att se på www.nck.uu.se.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer

Socialstyrelsens stödjer länsstyrelsen genom att ta fram normerande och vägledande material om våld i nära relationer. Se exempelvis Våld – Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer (2016), Blånader och Silverhår – utbildningsmaterial om våld mot äldre kvinnor (2014), Ensam och utsatt – Utbildningsmaterial om våld mot kvinnor med utländsk bakgrund (2014) och Sällan sedda – utbildningsmaterial om våld mot kvinnor med funktionsnedsättning (2011) på www.socialstyrelsen.se

Socialstyrelsens pågående våldsuppdrag, Socialstyrelsen uppdaterad 2020-05-26

Socialstyrelsens publikation ”Att vilja se, vilja veta och att våga fråga – vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet”

Socialstyrelsens publikation ”Plan för utökad samverkan för att förbättra upptäckt av våld i nära relationer”